

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τα βιολογικά τρόφιμα και τη βιολογική γεωργία»

(2005/C 71/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τα βιολογικά τρόφιμα και τη βιολογική γεωργία» (COM (2004) 415 τελικό) και το συνημμένο σ' αυτή έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: «Ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τα βιολογικά τρόφιμα και τη βιολογική γεωργία» (SEC(2004) 739)

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 5ης Ιουλίου 2004, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της σύμφωνα με το άρθρο 265, παράγραφος 1, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την απόφαση του Προέδρου της, της 27ης Ιανουαρίου 2004, να αναθέσει τις προπαρασκευαστικές εργασίες για το θέμα στην επιτροπή «Βιώσιμη Ανάπτυξη»

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1991 περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής⁽¹⁾ και τις επακόλουθες τροποποιήσεις του

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση κανονισμού του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (COM(2004) 490 τελικό - 2004/0161(CNS))

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη γνωμοδότηση της για την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Ενδιάμεση επανεξέταση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής» (COM(2002) 394 τελικό) – CdR 188/2002 fin⁽²⁾;

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών: «Κατευθύνσεις για μια αειφόρο γεωργία» (COM(1999) 22 τελικό)- CdR 183/99 fin⁽³⁾;

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το σχέδιο γνωμοδότησης (CdR 251/2004) που υιοθέτησε η επιτροπή «Βιώσιμη Ανάπτυξη» στις 20 Σεπτεμβρίου 2004 με βάση εισηγητική του κ. Jyrki Myllyvirta, Δημάρχου Mikkeli (FI/EPP),

Εκτιμώντας:

- 1) ότι τα βιολογικά τρόφιμα και η βιολογική καλλιέργεια διαδραματίζουν ένα ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στην προσαρμογή της γεωργικής παραγωγής στις απαιτήσεις της αγοράς, στη συνεκτίμηση των προσδοκιών των πολιτών της ΕΕ σχετικά με τα ιδιαίτερα υψηλά πρότυπα στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και της πανίδας και, συγχρόνως, ενισχύουν την βιώσιμη ανάπτυξη στην Ευρώπη
- 2) ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής τονίζει ορθά τον διττό κοινωνικό ρόλο της βιολογικής γεωργίας: αφενός, αποτελεί οικολογική και ασφαλή μέθοδο παραγωγής τροφίμων και άλλων γεωργικών προϊόντων που ανταποκρίνονται στις ανησυχίες του καταναλωτή και καθοδηγούνται από τις δυνάμεις της αγοράς και, αφετέρου, παρέχει οφέλη στην κοινωνία προωθώντας ειδικότερα την βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος και των ζώων
- 3) ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διασφάλιση των συνθηκών βιολογικής παραγωγής κάτω από διάφορες συνθήκες σε διάφορες περιφέρειες της Κοινότητας. Τα πρότυπα των βιολογικών προϊόντων πρέπει να είναι αξιόπιστα, ενιαία, σαφή και συνεπή με τις αρχές της βιολογικής παραγωγής· παράλληλα, όμως, πρέπει να παρέχουν πραγματικές ευκαιρίες παραγωγής και επεξεργασίας στο μέλλον σε όλη την Κοινότητα κάτω από διαφορετικές συνθήκες κλίματος και αγοράς.

Υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 57η σύνοδο ολομέλειάς της, της 17ης και 18ης Νοεμβρίου (συνεδρίαση της 17ης Νοεμβρίου 2004) την ακόλουθη γνωμοδότηση:

⁽¹⁾ ΟJ L 198, 22.7.1991, σελ. 1

⁽²⁾ ΟJ C 73, 26.3.2003, σελ. 25

⁽³⁾ ΟJ C 156, 6.6.2000, σελ. 40

1. Οι απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1.1 **σημειώνει** ότι η ανακοίνωση αποτελεί θετικό και ευπρόσδεκτο βήμα προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης της αξίας της βιολογικής παραγωγής και της βελτίωσης των προϋποθέσεων για την ανάπτυξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση·

1.2 **επισημαίνει** το γεγονός ότι η ανακοίνωση καταρτίστηκε με μεγάλη προσοχή και σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη·

1.3 **υπογραμμίζει** ότι η βιολογική παραγωγή έχει σημαντικό τοπικό και περιφερειακό αντίκτυπο και ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές οφείλουν να διαδραματίσουν κείμενο ρόλο στην εφαρμογή των στόχων που ορίζει η ανακοίνωση·

1.4 **θεωρεί** ότι η ανακοίνωση είναι γενικής εμβέλειας και ότι οι στόχοι είναι περιορισμένοι από ορισμένες απόψεις, δεδομένου ότι το ποσοστό της βιολογικής καλλιέργειας χρειάζεται να αυξηθεί σημαντικά προκειμένου να επιτευχθεί σημαντική περιβαλλοντική πρόοδος.

Μηχανισμοί της αγοράς

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1.5 **τονίζει** τη σημασία της προώθησης στην αγορά και της βελτίωσης της γνώσης του καταναλωτή για τα βιολογικά προϊόντα και αναμένει ότι η Κοινότητα θα συμμετάσχει και αυτή στην χρηματοδότηση των σχετικών εκστρατειών. Η βελτίωση της γνώσης για τα βιολογικά προϊόντα αποτελεί τμήμα των ευρύτερων δραστηριοτήτων ενημέρωσης και προώθησης προκειμένου να συνειδητοποιήσει το κοινό τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Η χρηματοδότηση εκστρατειών πρέπει να οργανωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να δοθεί η ευκαιρία στους μικροπαραγωγούς και τις ΜΜΕ του τομέα των ειδών διατροφής να συμμετάσχουν σε αυτές·

1.6 **εκφράζει** την ικανοποίησή της για την αυξημένη χρήση του κοινοτικού βιολογικού σήματος, το οποίο εικονίζεται δίπλα στα εθνικά και στα περιφερειακά σήματα. Είναι ουσιαστικό να υπάρχουν ομοιόμορφα και αξιόπιστα κριτήρια για τη χρήση του κοινοτικού σήματος σε προϊόντα τόσο από την ΕΕ, όσο και σε εισαγόμενα. Το οικολογικό σήμα θα πρέπει να συμπληρωθεί με μια αναφορά στην περιοχή προέλευσης των προϊόντων·

1.7 **αναγνωρίζει** ότι η ανάγκη εναρμόνισης των βιολογικών προτύπων είναι καθοριστική για την επιτυχία των κοινοτικών πρωτοβουλιών προώθησης στην αγορά και συμφωνεί με τις σχετικές προτάσεις της ανακοίνωσης. Αξέπαινες είναι οι προτάσεις για την ολοκλήρωση των προτύπων (για την επεξεργασία των προϊόντων ζωικής προέλευσης, για τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων, για τα περιβαλλοντικά πρότυπα) και τη θέσπιση εναρμονισμένων προτύπων για νέες κατηγορίες προϊόντων (υδατοκαλλιέργεια, βιολογικά κρασιά)·

1.8 **τονίζει** ότι η εναρμόνιση των προτύπων είναι ουσιαστική για τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών στην εσωτερική αγορά. Η εξάλειψη των τεχνητών εμπορικών φραγμών θα συμβάλει στην εξισορρόπηση της αγοράς και της ζήτησης. Αφενός, η ανάπτυξη του τομέα εμποδίζεται επί του παρόντος σε πολλές αγορές από προβλήματα διαθεσιμότητας πρώτων υλών και, αφετέρου, είναι σημαντικό από την άποψη των πιο απομακρυσμένων και αραιοκατοικημένων περιφερειών παραγωγής να μην υπάρχουν φραγμοί στην διάθεση στην αγορά προϊόντων σε περιοχές με μεγαλύτερη ζήτηση.

1.9 **συμφωνεί** ότι η πρόταση για τη βελτίωση της συλλογής στατιστικών δεδομένων για τη βιολογική καλλιέργεια είναι αιτιολογημένη προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη της αγοράς.

Ζητήματα διεθνούς εμπορίου

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1.10 **υπογραμμίζει** ότι, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση, τίθεται και το ζήτημα της εξάλειψης των διεθνών εμπορικών φραγμών στα βιολογικά προϊόντα. Οι ελεύθερες συναλλαγές διασφαλίζουν την διάθεση σε περιοχές όπου η τοπική προσφορά είναι ανεπαρκής και, επίσης, προωθούν την χρήση οικολογικότερων μεθόδων καλλιέργειας εκτός της Κοινότητας. Το διεθνές εμπόριο είναι αναγκαίο προκειμένου να επιτευχθεί μια κλίμακα δραστηριότητας που είναι οικονομικά αποδοτικό. Παράλληλα, πρέπει να τονιστεί ότι οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης που αποτελούν τον πυρήνα της βιολογικής καλλιέργειας, αποτελούν ευνοϊκό παράγοντα για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής παραγωγής και διάθεσης στην αγορά. Εάν συμπεριληφθούν στον κατάλογο ισοδυναμίας και τρίτες χώρες, θα πρέπει να προστεθεί, επίσης, ότι οι χώρες αυτές, εκτός από τις προδιαγραφές που ισχύουν για την κατάλληλη βιολογική παραγωγή, οφείλουν να πληρούν και όλες τις άλλες προδιαγραφές που ισχύουν στην ΕΕ σχετικά παραγωγή τροφίμων.

Κοινή γεωργική πολιτική

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1.11 **σημειώνει** ότι η γεωργική πολιτική τόσο της Κοινότητας όσο και των κρατών μελών πρέπει να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην προώθηση της βιολογικής γεωργίας. Πρέπει να διατεθεί ένα μεγαλύτερο μερίδιο κοινοτικών και εθνικών πόρων για τη στήριξη μιας οικολογικότερης γεωργικής παραγωγής. Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα θετικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα, η βιολογική γεωργία πρέπει να καταστεί βιώσιμη εναλλακτική μέθοδος για γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε περιοχές που προσφέρονται περισσότερο για εντατική καλλιέργεια

1.12 **τονίζει** ότι πρέπει να δοθεί περισσότερη στήριξη σε έργα και πρωτοβουλίες που οδηγούν σε καλύτερη ολοκλήρωση της οργανικής φυτικής παραγωγής και κτηνοτροφίας αντί στην περιφερειακή εξειδίκευση. Εξάλλου, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες ώστε να εξευρεθούν τρόποι για τη βελτίωση των συντελεστών της κτηνοτροφίας

1.13 **υποστηρίζει** τις προτάσεις της ανακοίνωσης σχετικά με την αρωγή και την ενθάρρυνση των υπευθύνων για τη λήψη αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να χρησιμοποιήσουν όσο το δυνατό περισσότερο διάφορες μορφές στήριξης. Μελέτες καταδεικνύουν ότι οι βιολογικές επιχειρήσεις σε αγροτικές περιοχές συχνά εξασφαλίζουν έσοδα από πολλές και διάφορες πηγές και ότι δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο δικτύων επιχειρήσεων σε αγροτικές περιοχές. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό για την ποικιλομορφία της αγροτικής παραγωγής και την διατήρηση της ζωτικότητας των αγροτικών περιοχών να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στην βιολογική γεωργία και παραγωγή διαμέσου προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης

1.14 **συμφωνεί** με την ανακοίνωση ότι τα προϊόντα στην ετικέτα των οποίων αναγράφεται ότι περιέχουν γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (ΓΤΟ) δεν μπορούν να επισημαίνονται ως βιολογικά και ότι τα όρια συμπτωματικής παρουσίας ΓΤΟ σε προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη βιολογική γεωργία πρέπει να ισούνται με τα γενικά όρια επισημάνσης. Τα γενικά όρια των σπόρων προς σπορά, τα οποία δεν έχουν ακόμη καθοριστεί, πρέπει να οριστούν σε επίπεδο το οποίο θα μπορεί να εφαρμόζεται και στην βιολογική παραγωγή

1.15 **πιστεύει** ότι είναι σημαντικό να μελετηθούν μακροπρόθεσμα τρόποι για την ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού κόστους παραγωγής τροφίμων στις τιμές των προϊόντων έτσι ώστε να ενισχυθεί η θέση των οικολογικών τοπικών προϊόντων στη αγορά.

Έρευνα

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1.16 **τονίζει** τη σημασία που έχει η έρευνα για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται κατά την παραγωγή και την εμπορία βιολογικών προϊόντων που αποτελούν τομέα που βρίσκεται ακόμη σε νηπιακή ηλικία. Η έρευνα σε θέματα τα οποία συνδέονται ειδικότερα με τον βιολογικό τομέα πρέπει να χρηματοδοτείται ιδιαίτερα ανάλογα με τη σημασία τους και τους αναπτυξιακούς στόχους, στο πλαίσιο τόσο εθνικών προγραμμάτων όσο και προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους

1.17 **επιθυμεί** να ενισχυθεί η ικανότητα των περιφερειακών εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων και συμβουλευτικών φορέων που ασχολούνται με τις προκλήσεις της βιολογικής παραγωγής. Οι δραστηριότητές τους συμβάλλουν στην ευρύτερη προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης. Οι επιχειρήσεις στον τομέα της βιολογικής παραγωγής είναι κυρίως μικροί παραγωγοί ή μικρές οργανώσεις παραγωγών οι πόροι των οποίων δεν επαρκούν ώστε να ανταπεξέλθουν επιτυχώς έναντι των πολύπλοκων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν.

Βρυξέλλες, 17 Νοεμβρίου 2004

Έλεγχος και εποπτεία

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1.18 **εκφράζει** την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το σχέδιο δράσης πραγματοποιείται πλήρως το θέμα της εποπτείας και ελέγχου και το ζήτημα της ανάγκης ανάπτυξης των προτύπων τα οποία απαιτούνται για την διασφάλισή τους. Τα πρότυπα και ο έλεγχος έχουν ζωτική σημασία γιατί διασφαλίζουν την ακεραιότητα των βιολογικών προϊόντων. Δεδομένου ότι διατίθενται δημόσιοι πόροι για τη στήριξη της αλυσίδας των βιολογικών προϊόντων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα προϊόντα συμμορφώνονται με τους κανόνες που διέπουν την βιολογική παραγωγή στην Κοινότητα

1.19 **υπογραμμίζει** ότι οι επαχθείς έλεγχοι αποτελούν σημαντικό συντελεστή κόστους, ιδιαίτερα για τους μικρούς παραγωγούς βιολογικών προϊόντων. Κατά συνέπεια, ο έλεγχος θα πρέπει να βελτιωθεί με την υιοθέτηση μιας προσέγγισης η οποία βασίζεται στον κίνδυνο και στοχεύει επιχειρήσεις που παρουσιάζουν τον υψηλότερο κίνδυνο. Δεδομένης της πτυχής της δημοσίας ωφελείας της βιολογικής γεωργίας, δικαιολογείται η χρήση δημοσίων πόρων για την κάλυψη μέρους του κόστους που δημιουργείται από την εποπτεία και τον έλεγχο της τήρησης των προτύπων και, ειδικότερα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το κόστος του ελέγχου της τήρησης των προτύπων και της εποπτείας δεν δρουν ως εμπόδιο στην έναρξη της παραγωγής.

2. Οι συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2.1 **ζητά**, κατά την εκτέλεση του ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για τα βιολογικά τρόφιμα και τη βιολογική γεωργία να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των εν λόγω δραστηριοτήτων στην ΕΕ και το σχέδιο δράσης να εκτελεστεί σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές

2.2 **κρίνει** σημαντικό το συντονισμό της εκτέλεσης των κοινοτικών και των τοπικών και περιφερειακών μέτρων και καλεί την Επιτροπή να παρακολουθήσει την εκτέλεση του σχεδίου δράσης χωρίς να δημιουργήσει πρόσθετο δημοσιονομικό ή διοικητικό φόρτο στα κράτη μέλη και, εάν απαιτηθεί, να υποβάλει νέες προτάσεις

2.3 **προτρέπει** τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης για την προώθηση των αγορών τοπικών και περιφερειακών βιολογικών προϊόντων

2.4 **ενθαρρύνει** τους επιχειρηματικούς φορείς του δημοσίου τομέα και τους φορείς η οποίοι ωφελούνται δημοσίας στήριξης όπως, π.χ., τοπικές και περιφερειακές αρχές, να προωθήσουν τα βιολογικά προϊόντα, για παράδειγμα, στα σχολεία, τους βρεφονηπιακούς σταθμούς και λοιπά ιδρύματα.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Peter STRAUB